

«Przed wszystkim: jesteśmy Braćmi Mniejszymi»

Spotkanie Ministrów prowincjonalnych wybranych w ub. roku (17-21 stycznia 2005)

Jeżeli władza w Kościele opiera się na tym, że Kościół jest *komunią*, ludem Bożym, to służbę władzy w perspektywie franciszkańskiej można pojąć tylko wychodząc od naszego bycia *wspólnotą mniejszych/sług*. Przed powołaniem do wypełniania *służby władzy* zostaliśmy powołani aby być *Braćmi Mniejszymi*, jak św. Franciszek zechciał nazwać swoją Wspólnotę. Służba władzy to powołanie szczególnie i czasowe wewnątrz podstawowego powołania do bycia Braćmi Mniejszymi.

Wspólnota, konsekwencja bycia braćmi, jest tak określona: «Zakon Braci Mniejszych, założony przez św. Franciszka z Asyżu, jest Wspólnotą». Wspólnota jest zatem elementem niezbywalnym naszego *sposobu życia*, jest też istotnym elementem w naszej duchowości i w organizacji Zakonu.

Takie było pragnienie naszego ojca św. Franciszka. Nacisk na relacje ludzkie, na braterski a jednocześnie matczyne ich charakter, na używanie słowa “brat” dla określenia swoich naśladowców, a “braterstwo” jako nazwa grupy, która się zgromadziła wokół niego, są dostatecznym argumentem by pokazać jaką wagę Franciszek przywiązywał do wspólnoty. Idąc po linii myśli Franciszka, nasze prawodawstwo mówi, że życie braterskie, razem z “duchem modlitwy i pobożności”, jest niezbywalnym

przejawem “radycznie ewangelicznego życia”, które jesteśmy zobowiązani wieść: «Jako naśladowcy św. Franciszka bracia winni prowadzić życie radycznie ewangeliczne: żyjąc w duchu modlitwy i pobożności i w braterskiej wspólnotcie».

Jedną z wielu cech charakteryzujących wspólnotę franciszkańską jest *równość*. Chociaż Kościół zalicza nasz Zakon do Instytutów kleryckich, to «na mocy profesji» wszyscy jego członkowie «są naprawdę równi».

We Wspólnotcie żaden Brat nie jest większy ani ważniejszy od drugiego. Wszyscy bez wyjątku są równi, ponieważ wszyscy uczestniczą w tym samym powołaniu do życia we wspólnotcie. To również jest zgodne z wolą św. Franciszka, który pisze w *Pierwszej Regule*: «I nikogo nie można nazywać przeorem, lecz wszyscy bez różnicy niech nazywają się braćmi mniejszymi. I jeden drugiemu niech umywa nogi» (1Reg 6,3-4).

Wszyscy mamy tę samą nazwę, Bracia Mniejsi, i wszyscy jesteśmy powołani do życia w relacjach równości we Wspólnotcie, okazując się życzliwi, braterscy, serdeczni, tak jak chcielibyśmy, aby inni zachowywali się względem nas.

Fr. José Rodríguez Carballo ofm

AZJA POŁUDNIOWO-WSCHODNIA - *Solidarność dla ofiar trzęsienia morza i tsunami*

Trzęsienie morza i spowodowana przez nie ogromna fala (tsunami), które dotknęły nadmorskie osiedla od Tajlandii aż do Somalii w dniu 26 grudnia, wyzwoliły spontaniczne zawody międzynarodowej solidarności na rzecz ofiar tej tragedii. Katastrofa spowodowała śmierć ponad 160.000 ofiar, a tym, którzy przeżyli, grozi epidemia z powodu braku wody pitnej i lekarstw.

Bracia Mniejsi obecni na tych terenach nie ucierpieli żadnych szkód. We współpracy z całą Rodziną franciszkańską angażują się oni w organizowanie pomocy dla miejscowej ludności.

Pisząc do Kurii generalnej, Minister prowincji Indonezji stwierdza: “Obecnie staramy się pomagać ofiarom fal w Aceh i w Północnej Sumatrze. Do tej pory połączyliśmy się, przez Fr. Saverinus Adir, z Rodziną franciszkańską Indonezji, a szczególnie z Kapucynami”.

Wszystkie przekazy, w Euro lub w Dolarach USA, będą używane bezpośrednio przez naszych Braci w pomaganiu miejscowej ludności. Kto chciałby przesłać jakąś pomoc finansową, może przesłać **Czek** zaadresowany na:

O.F.M. Economato Generale
causale: PRO TERREMOTATI ASIA
BANCA POPOLARE DI SONDRIO
Viale Cesare Pavese, 366
00144 ROMA

albo poprzez **Przekaz bankowy** wystawiony na:

causale: O.F.M. Economato Generale
PRO TERREMOTATI ASIA
N. 5300/66; ABI: 05696; CAB: 03211; CIN: L
IBAN: IT95L0569603211000005300X66
SWIFT: POSOIT22

MAROKO - *Pierwsza misja Braci Mniejszych*

Obecność Braci Mniejszych w Maroku można określić jako pierwszą misję franciszkańską. Federacja Maroka jest kontynuacją tej pierwszej misji, jakiej pragnął św. Franciszek. Od 2 do 4 stycznia 2005 wszyscy Bracia

żyjący w Maroku spotkali się w Rabacie, by na Kapitule Namiotów rozważyć temat: “Wspólnota: refleksja i komunikacja”. Był to dla wszystkich czas braterstwa, spotkania i modlitwy. W spotkaniu uczestniczyli także Fr.

Amaral Bernardo Amaral, Definitor generalny dla Afryki, i Fr. Vincenzo Brocanelli, Moderator generalny ds. misji. W tym samym czasie zebrała się w Rabacie generalna Komisja ds. Dialogu, która wybrała Maroko, by pogłębić znajomość świata arabsko-muzułmańskiego i docenić trud Braci Mniejszych żyjących tam w dobrych kontaktach z ludnością. Misja w Maroku ma kilka aspektów, które ją wyróżniają od innych: jest to cicha obecność i życie ewangeliczne i franciszkańskie wśród muzułmanów, jest mostem spotkania i dialogu między religiami i kulturami, jest miejscem, gdzie Bracia oferują też posługę edukacji i opieki społecznej młodzieży, dorosłym i przede wszystkim najbardziej ubogim i potrzebującym.

Do grona misjonarzy tej "pierwszej misji", należących do

provincji hiszpańskich Granada i Santiago de Compostela i do francuskiej prowincji Trzech Towarzyszy, bogatych w lata i doświadczenie, po apelu Ministra generalnego Fr. Giacomo Bini w 1999 r. dołączyli inni Bracia pochodzący z Brazylii, Chorwacji, Egiptu, Meksyku i Polski. Wiek Braci w tej Fundacji waha się od 30 do ponad 80 lat. Taka rzeczywistość jest przykładem wspólnoty Braci z różnych prowincji, narodów i kultur.

Obecnie ta najstarsza misja franciszkańska ma 11 domów i zaledwie 26 braci, z czego niektórzy chorzy, a inni są tam tylko na pewien czas, dlatego bardzo potrzebuje innych Braci, gotowych wielkodusznie, jak pragnął św. Franciszek z Asyżu, dać proste świadectwo życia Wspólnoty wśród muzułmanów, a szczególnie w Maroku.

INDIE - *Bracia Mniejsi w Indiach duchowymi przewodnikami ludności*

Pewien franciszkanin z prowincji św. Tomasza Apostoła w Indiach Fr. Dayanand przez wiele lat był wędrownym kaznodzieją w wioskach i miastach dystryktu Bellary na południu Indii. A ponieważ bezpośrednia ewangelizacja i nawracanie w większości stanów Indii są zabronione przez prawo, głosił on Ewangelię w przygodnych spotkaniach z ludźmi różnych religii. Ok. 10 lat temu ludzie, którzy się spotykali z Fr. Dayanand, pragnąc znajdować go w jakimś stałym miejscu bez konieczności szukania go po wioskach Bellary, gdzie głosił kazania, zbudowali "ashram" dla niego i braci, którzy mu towarzyszyli. Ashram to miejsce, w którym pod kierunkiem jakiegoś instruktora lub guru uczniowie gromadzą się, by prowadzić życie duchowe. W nim wszystkie osoby jakiegokolwiek wyznania i poglądu są przyjmowane o każdej godzinie i mistrz jest gotów ich pouczyć i udzielić im rady. Ludzie sami troszczą się o to, by dostarczać im żywności wystarczającej dla wszystkich. Cechą wyróżniającą ashram chrześcijańsko-franciszkański jest gotowość przyjęcia chorych, także mających problemy psychiczne i chorych na AIDS, co jednak nie ogranicza czasu, jaki Bracia poświęcają na spotkania z ludźmi. Taki

styl życia jest bardzo bliski ludziom i kulturze Indii. Wiele osób, z różnych religii, przychodzi do ashram'u Fr. Dayanand; wiedzą, że tam nie dostaną pieniędzy, lecz że każdy, obojętnie do jakiej religii należy, zostanie tam wysłuchany, znajdzie pociechę i zrozumienie.

Fr. Scaria Varanath, przez długi czas wierny towarzysz Fr. Dayanand, na prośbę Biskupa Raipur w podobnym stylu zbudował inny ashram na północy Indii, który nazwano "Shantivanm" to znaczy "Las Pokoju"; znajduje się on w okolicy zamieszkałej przez hinduistów. Fr. Scaria żyje w tej rzeczywistości razem z innym Bratem, żywiąc nadzieję nawiązania braterskich więzi z braćmi i siostrami Hindu, którzy w ostatnich latach okazują zawziętość i fanatyzm.

Owoce tych dwóch doświadczeń są ewidentne i szeroko znane: bo wielu niechrześcijan szukających duchowego przewodnika przychodzi do tych Braci, którzy w swoim duchowym nauczaniu proponują wizję chrześcijańską.

Franciszkańska prostota i chrześcijańska miłość, która się objawia w trosce o najbiedniejszych wśród ubogich, oraz autentyczność życia Braci "guru" to znaki wyróżniające ashramy franciszkańskie Fr. Dayanand i Fr. Scaria.

MAURITIUS - *Kapituła krajowa FZŚ*

Asystent generalny FZŚ Fr. Ivan Matić był od 15 do 21 grudnia 2004 na wyspie Mauritius na krajowej Kapitułe wyborczej FZŚ. W czasie swego pobytu był gościem wspólnoty Braci w Beau Bassin, w której żyją Asystent krajowy FZŚ Fr. René Coutagne i Fr. Krisnah Ramsamy, Definitor Prowincji św. Franciszka i Asystent różnych Wspólnot miejscowych. 16 grudnia Fr. Ivan spotkał się z Radą krajową i miał okazję poznać bliżej rzeczywistość FZŚ i MF tego kraju. Dnia 17 grudnia Fr. Ivan, Fr. René i Fr. Krisnah, razem z Fr. Gianni Losio, misjonarzem włoskim, byli u Biskupa Mons. Maurice Piat, dzieląc się z nim informacjami o życiu i obecności franciszkanów świeckich w jego diecezji. 18 grudnia odbyła się Kapituła wyborcza Wspólnoty FZŚ na Mauritius. Przewodniczył jej Salesio Njuki, pochodzący z Kenii, jako reprezentant Ministery generalnej FZŚ Encarnación del Pozo. Kapitułni wybrali Ministrem krajowym należącego też do Rady Międzynarodowej Hervé Sylva. Po zakończeniu

Kapituły Asystent generalny odwiedził także drugą wspólnotę Braci znajdującą się w Chemin Grenier oraz był gościem w kilku rodzinach franciszkanów świeckich.

Rzeczywistość franciszkanów świeckich wyspy Mauritius jest bardzo piękna i może być przykładem, jak prężne i atrakcyjne mogą być Wspólnoty FZŚ. Jest w nich wiele młodych małżeństw, inne się przygotowują do wstąpienia. Ze strony świeckich jest bardzo wielkie zainteresowanie duchowością franciszkańską. Obecnie istnieje tam 10 Wspólnot kanonicznie erygowanych i 10 dalszych, które się formują. Jednak wiele Wspólnot nie ma Asystentów duchowych, gdyż do tej pory Asystentami są tylko Fr. Rene i Fr. Krisnah. Dużą pomocą są Siostry Franciszkanek Misjonarki Maryi; niektóre towarzyszą Wspólnotom FZŚ. Najbardziej cieszy duże zainteresowanie duchowością franciszkańską u młodzieży, które konkretyzuje się w powstawaniu i rozwoju grup Młodzieży Franciszkańskiej i Zwiastunów.

Książki franciszkańskie

- CADDERI Carlo, **Il Beato Giovanni da Parma** Settimo Ministro generale dei Frati Minori dopo San Francesco, Pazzini editore (Bologna 2004). Studium, które jest także biografią bł. Jana z Parmy. Ten 7. następca św. Franciszka jest wybitną postacią w pierwszym wieku franciszkańskiej historii. Przez jednych przedstawiany jako wzór duchowy, przez innych oskarżany o popieranie herezji joachinizmu; franciszkański idealista, fascynujący, lecz otoczony przez wielu przeciwników; święty, sądzony przez świętego.
- LAURIOLA Giovanni, **Giovanni Duns Scoto e la nuova evangelizzazione**, Editrice AGA (Alberobello

2004). Bł. Jan Duns Szkot, wielki myśliciel, daje poważny wkład do refleksji nad naturą ewangelizacji i życia dla misji, do którego każda osoba ochrzczona i konsekrowana jest zobowiązana przez całe swe życie.

- MAZZOLI Efrem, **La Verna - Studi Francescani. Indici dei cento anni 1903-2003**, Rivista Studi Francescani, anno 101 (2004), nn. 3 e 4 - Firenze. Bracia Mniejsi Prowincji Florenckiej od 100 lat wydają swoje czasopismo pt. La Verna. Przedstawiona tu książka zawiera wykaz wszystkich artykułów i prac, jakie ukazały się w niej w ciągu minionego stulecia.

Fraternitas, krótki zarys początków

Pomysł biuletynu informacyjnego dla Braci Mniejszych zrodził się w 1967 r., po Kapitule generalnej w Asyżu, na której rozpoczęła się odnowa Zakonu według wskazań Soboru Watykańskiego II. W rozmowie na korytarzu Kurii generalnej Minister generalny Fr. Costantino Koser i dwaj Bracia, Fr. Luis Patiño i Fr. Alberto Lopera, rozważali możliwość stworzenia biuletynu informacyjnego, który by zbierał, na ile to możliwe, nowe doświadczenia prowincji Zakonu. Bracia Mniejsi zaczęli w tym okresie próbować wprowadzać nowe formy duchowości serafickiej.

Od roku 1800 istniało w Zakonie czasopismo "Acta Ordinis Minorum", w którym jednak nie można było zamieszczać wiadomości "nieoficjalnych"! Ewentualna publikacja w "Acta" doświadczeń pochodzących z całego Zakonu oznaczałoby "kanonizację" doświadczeń – czy to dobrych, poprawnych czy złych – jako zatwierdzonych lub tolerowanych przez Zarząd generalny. Trzeba było zatem znaleźć nowe narzędzie, które – nie dając komentarza – by zbierało wiadomości od peryferii do centrum Zakonu. Kuria mogłaby wtedy publikować wiadomości nie nadając im charakteru oficjalnego, a Bracia mogliby swobodnie ocenić, przyjąć lub odrzucić to, co przeczytali. Był to sposób na zebranie różnorodnych idei i tendencji obecnych w Zakonie. Minister generalny, zachwycony pomysłem, mimo że projekt zawierał w sobie pewne ryzyko, zaraz go zatwierdził i powierzył Fr. Alberto Lopera Trujillo (Prow. Wiary Świętej, Kolumbia).

Przy reorganizacji Kurii utworzono *Officium Protocolli*,

złożone z trzech sekcji: Protokołu w ścisłym sensie, Schematismus Ordinis Fratrum Minorum, oraz powstający biuletyn informacyjny. W skład Biura wchodził: dyrektor Fr. Alberto Lopera, Fr. Henryk Howaniec (Pulaski, USA), Fr. Raffaele Velandi (Wenecja, Włochy), Fr. Sergio D'Urso (Wenecja, Włochy) i Fr. Sdenko Marić (Hercegowina). Nowemu czasopismu dano tytuł *Fraternitas*, by podkreślić podstawowy aspekt franciszkanizmu i pragnienie, aby ono było narzędziem przy budowaniu braterstwa w całym Zakonie. Jako podtytuł umieszczono po łacinie słowa z Reguły zatwierdzonej: "Ubiicumque sint et se invenerint fratres, ostendant se familiariter inter se".

Dyrektor Biura Protokołu był odpowiedzialny za teksty zamieszczane we *Fraternitas*, ale praca koordynacji Biura sprawiała, że to zadanie było trudne. Sytuacja zmieniła się po przybyciu do Kurii Fr. Dario Pili (Sardynia, Włochy), który poświęcił się całkowicie *Fraternitas*, dbając także o stronę graficzną czasopisma.

Językiem używanym była łacina; przy poprawie tekstów i stylu pomagał Fr. Hermes Peters (S. Maria Mediatrice, Belgia), a okazynie Fr. Ignacio Omaechevarría (Cantabria, Hiszpania) i Fr. Desiderio Kalverkamp (Prowincja Niepokalanego Poczęcia NMP, Brazylia).

Fraternitas należy do pierwszych owoców Kapituły generalnej z 1967 r. Jego powstania chciał stanowczo Minister generalny Koser, by ułatwić nawiązywanie więzi poszczególnych Wspólnot w Zakonie, z poszanowaniem właściwych im wolności i różnic.

Wiadomości w skrócie

- **Łaska początków** to tytuł dokumentu zapowiadającego obchody 800-lecia powstania Zakonu Braci Mniejszych. Oprócz wstępu Ministra generalnego zawiera on projekt, ramowy program obchodów i kilka wskazówek odnośnie przygotowań. Dokument został przesłany do wszystkich Kurii poszczególnych prowincji w celu rozprawienia go po klasztorach.
- Podczas Tempo Forte w grudniu 2004 r. Definitorium generalne określiło skład **Komitetu egzekucyjnego ds. Ewangelizacji i Misji**, do którego należą już Fr. Nestor Schwerz i Fr. Vincenzo Brocanelli (Sekretarz generalny ds. Ewangelizacji i Misji). Dołączają do nich: Fr. Carlos Santos (Azja), Fr. Raphael Sghiet i Fr. Marcel Tshikez

(Afryka), Fr. Stefan Ottenbreit i Fr. Nikola Vukoja (Europa), Fr. Max Hottle (USA), Fr. Emilio Eslayola (Ameryka Łacińska).

- **Fr. Giovan Giuseppe Califano** (Prow. św. Franciszka z Asyżu, Włochy) został zamianowany Wice-Postulatorem generalnym.

- **Br. Szczepan Siarkiewicz** (Prow. św. Jadwigi, Polska) został przeznaczony do Grottaferrata jako pomocnik w Ekonomacie i w Biurze Wysyłkowym.

- **Br. Andrzej Kulba**, (Prow. św. Jadwigi, Polska) jest tymczasowo przeznaczony do Wspólnoty w Kolegium św. Antoniego (Rzym) jako pomocnik w Zakrystii.

- **Fr. Simão Laginski** (Prow. Niepokalanego Poczęcia

NMP, Brazylia), jest nowym Gwardianem Wspólnoty "Notre Dame de Nations" (Bruksela, Belgia).

- 13 października 2004 **Uniwersytet św. Bonawentury** w Medellin otrzymał od Ministerstwa Edukacji uznanie dla wysokiego poziomu Wydziału Psychologii. Program studiów tego Wydziału został uznany za najlepszy w okręgu Antioquia i ósmy w całej Kolumbii. Aby osiągnąć ten cel, franciszkański Uniwersytet pracował przez trzy lata zarówno nad poprawą jakości wykładów, jak też nad poprawą projektów wykonywanych w służbie wspólnoty lokalnej, regionalnej i krajowej. W ciągu 33 lat swego istnienia Wydział wykształcił ponad 2800 psychologów.

- 13 stycznia 2005 r. Definitorium generalne wybrało **Fr. Mario Favretto**, OFM, Definitorem generalnym dla Włoch, na miejsce Fr. Francesco Bravi, wybranego niedawno Wikariuszem generalnym Zakonu. Fr. Mario należy do Prowincji św. Antoniego z Padwy (Wenecja, Włochy). Urodził się w Lorenzaga (Treviso, Włochy) 1 grudnia 1954; jego rodzicami są Erminio i Giulia Tubiana. Do Zakonu wstąpił w 1974 r. Profesję uroczystą złożył 5 października 1980 r., a święcenia kapłańskie otrzymał 19 czerwca 1982 r. był Ministrem prowincjalnym swojej Prowincji w latach 1998-2004, a obecnie był Wizytatorem generalnym Prowincji Serafickiej św. Franciszka w Asyżu (Włochy). Po tym wyborze Zarząd generalny Zakonu Braci Mniejszych liczy znowu 9 Definitorów.

- **Fr. Luis Cabrera**, Definitorem generalnym, jest nowym Dyrektorem Biura Sprawiedliwości, Pokoju i Ochrony Stworzenia, na miejsce Fr. Rodrigo Peret, który w końcu stycznia powrócił do Brazylii.

- Definitorium generalne zatwierdziło utworzenie nowej Franciszkańskiej Konferencji Transalpejskiej, **COTAF**,

która obejmuje Prowincje i Kustodie należące dotychczas do Konferencji Francusko-Belgijskiej (Copef) i do Konferencji Europy Środkowej (Mefra). Erygowało także **COMPI**, obejmującą Ministrów prowincjalnych Włoch i Albanii.

- 29 października 2005 to data oficjalnego Otwarcia I-go etapu przygotowań do obchodów **800-lecia Zakonu**. Uroczystość, na której będzie obecne Definitorium generalne, odbędzie się w Asyżu w połączeniu z Międzynarodowym Kongresem Magistrów nowicjatu. Każda Prowincja będzie obchodziła to wydarzenie na swoim terytorium według wskazówek dokumentu "Łaska początków".

- W Domu rekolekcyjnym "Le Stuoie" w S. Maria degli Angeli w dniach od 20 do 26 lutego 2005 odbędą się **Rekolekcje** dla Braci i świeckich na temat: "Pozdrowienie pokoju objawione św. Franciszkowi". Prowadzi je Fr. GianMaria Polidoro, OFM, z Prowincji Asyżu, który od 1982 r. zajmuje się kwestią pokoju; w 1984 r. udał się do Prezydenta USA Reagan'a i na Kreml, aby zaproponować drogę dialogu jako sposób przewyciężenia zimnej wojny. W 1997 r. założył "Assisi Pax International", stowarzyszenie działające na rzecz pokoju przewyciężając koncepcję unikania wojny i głosząc "cywilizację pokoju", owoc pozytywnej wizji rzeczywistości, którą trzeba realizować przez słuchanie, spotkanie, dialog i współpracę. Zapisy na rekolekcje są przyjmowane do końca stycznia 2005. Bliższych informacji udziela:

Fr. Massimo Lelli Tel. +39.075.8044608, Fax: +39.075.8044256, eMail: lestuoie@assisiiofm.org strona: <http://www.lestuoie.it>

Nowy Wizytator generalny

- **Fr. Paul Miki Murakami** (Prow. św. Męczenników Japońskich) Asystent Wizytatora dla Braci z Prow. Najśw. Imienia w Nowym Jorku (USA) żyjących w Japonii.

Plany Ministra generalnego

- **od 26 stycznia do 1 lutego** - Kapituła duchowa pt. "Jan z Montecorvino" w Asyżu i spotkanie z Braćmi Fundacji św. Franciszka w Rosji-Kazachstanie na Alwerni (Włochy);
- **od 2 do 5 lutego** - Wizyta w Kustodii Karaibów (Santo Domingo);
- **od 10 do 12 lutego** - Wizyta w Prowincji św. Jakuba z Marchii (Włochy);
- **od 20 lutego do 2 marca** - Wizyta w Prowincjach Św. Ewangelii i św. Franciszka i Jakuba (Jalisco-Meksyk).

FRATERNITAS - OFM - Roma

Direttore responsabile: Gino Concetti - Redattore: Gianfranco Pinto Ostuni

Internet: <http://www.ofm.org/fraternitas>. Email: comgen@ofm.org